

Archeologienota met beperkte samenstelling

Aalst – Dender Drinkwaterleiding Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Gemotiveerd advies	3
2	Bibliografie	6

1 Gemotiveerd advies

Afwezigheid van een archeologische site:

Gezien de opzet van de *Archeologienota met Beperkte Samenstelling* werden binnen het onderzoeksterrein geen concrete archeologische sites of ensembles vastgesteld. Wel kan aan de hand van archeologische gegevens en onderzoek in de omgeving en cartografische bronnen tonen aan dat de aanwezigheid van relevante en waardevolle archeologische sites of ensembles uitgesloten kan worden. Net om die reden werd het grootste deel van het onderzoeksterrein reeds op de kaart *Gebieden Geen Archeologie* als archeologievrije zone gekarteerd. In onderstaande paragraaf worden de indicatoren voor deze bijzonder lage archeologische verwachting gesynthetiseerd.

Het onderzoeksterrein wordt globaal een bijzonder lage archeologische verwachting toegedicht. Voor het opstellen van deze verwachting kan men naar volgende elementen verwijzen:

- Paleolandschappelijke ligging: het onderzoeksterrein ligt aan de Denderoever, net ten zuidoosten van de stadskern van Aalst. Eerder landschappelijk bodemonderzoek in de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksterrein toonde aan dat deze locatie uit paleolandschappelijk oogpunt een laag archeologisch potentieel kent. Zo was de Dender tot in de late 19^e eeuw een erg dynamische rivier, die gekenmerkt werd door vele overstromingen en verschuivingen van de rivierbedding. Tijdens bodemkundig onderzoek in het kader van de bouw van een stuwsuis werd ook duidelijk dat, gezien het ontbreken van pleistocene opduikingen of rivierduinen – de aanwezigheid van archeologisch relevante paleosols (cf. steentijdvindplaatsen) binnen de diepe en oude sequentie van oeverafzettingen kan uitgesloten worden.
- Archeologische kennis over de omgeving: het onderzoeksterrein ligt aan de oevers van de Dender, een laag en nat gebied, dat tot diep in de 19^e eeuw deel uitmaakte van een meersenlandschap. De onderzoeksbalans van de onmiddellijke omgeving toont aan dat de archeologisch beloftevolle gebieden vaak hoger in het landschap gesitueerd moeten worden.
- Cartografische bronnen plaatsen het onderzoeksterrein net buiten de stadskern van Aalst. Gezien de ongunstige landschappelijke ligging – in een nat Meersengebied – werd het terrein gedurende de nieuwe tijd nooit bewoond of intensief bewerkt.
- Op de bodemkaart wordt het onderzoeksterrein als *OB (bebouwde gronden)* gekarteerd. Dit was ook het geval voor het terrein aan de stuwsuis. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd vastgesteld dat het terrein inderdaad bijzonder zwaar getroffen was door recente graafwerken. Het ligt binnen de lijn van de verwachting – gezien dezelfde bodemkartering – dat dit ook voor het aanliggende terrein ter hoogte van de drinkwaterleiding het geval is.
- In deze moet men ook verwijzen naar de laat 19^e tot 20^e eeuwse kaaiwerken ter hoogte van het onderzoeksterrein. Cartografische bronnen tonen aan dat de Denderoevers aan het einde van de 19^e eeuw definitief en structureel ingedijkt werden. Hierbij werd de loop van de Dender gekanaliseerd en rechtgetrokken. Verschillende meanders ter hoogte van en rond het onderzoeksterrein verdwenen. Het is ook dan dat de kaaien aan de Denderoevers opgericht werden. De aanleg van deze kaaien brachten grote bodemingrepen met zich mee. Het ligt binnen de verwachting dat deze ingrepen een belangrijk deel van het archeologische relevante bodemarchief beschadigden of vernietigden.

- Tijdens het proefsleuvenonderzoek aan de stuwsluit werden geen sporen gevonden van artisanale, ambachtelijke of industriële activiteiten in het verleden langs de Dender. Ook van een mogelijke oeverstructuren (kades, beschoeiingen, aanmeerplaatsen,...) werden geen sporen teruggevonden. Gezien de vele recente bouwactiviteiten op de beide Denderoevers, ligt het binnen de lijn van de verwachtingen dat dit ook voor het onderzoeksterrein het geval is.

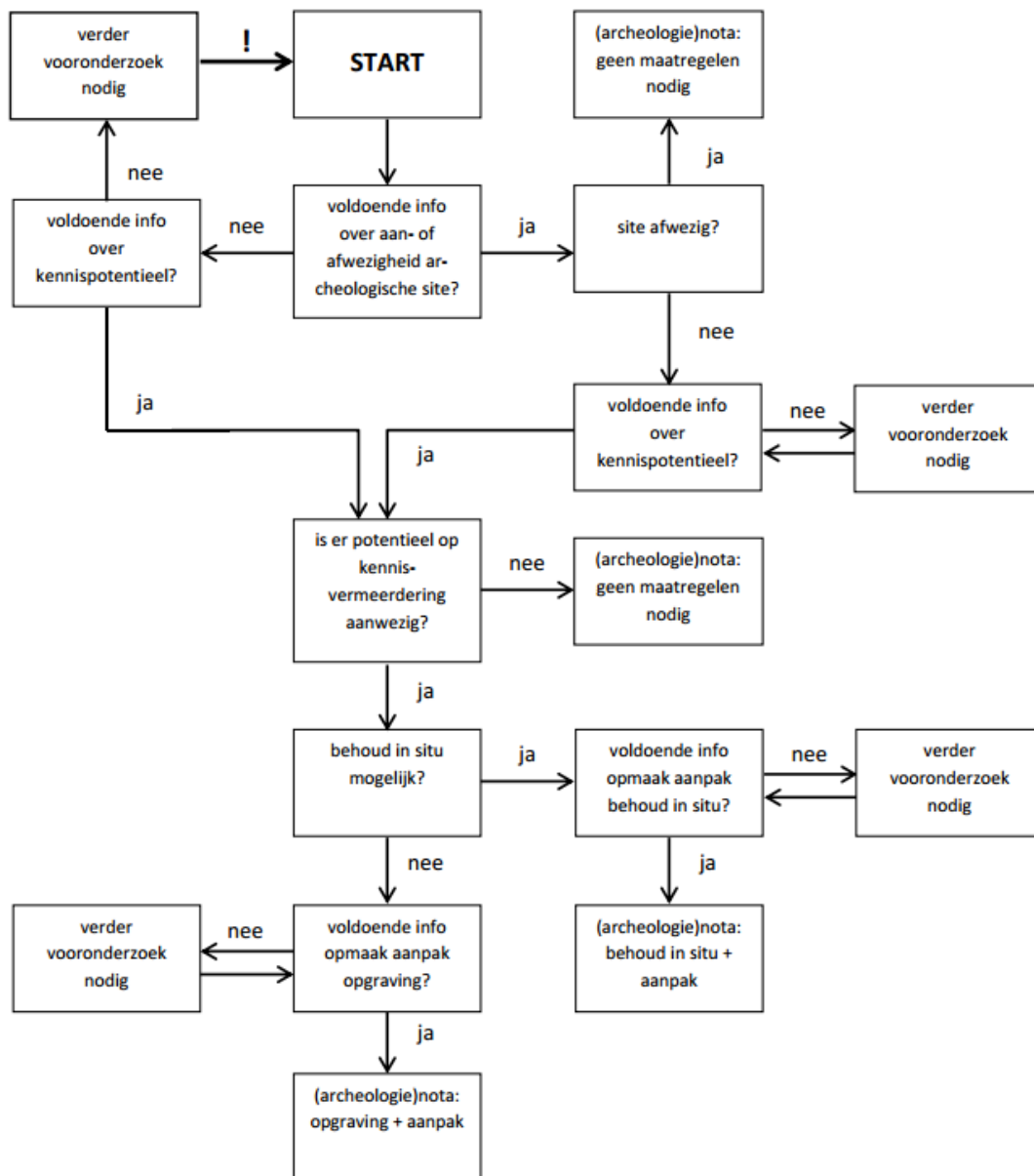
Impactbepaling:

Ondanks de bijzonder lage archeologische verwachting, is het bij een impactbepaling essentieel deze verwachting te confronteren met de geplande graafwerken.

- Wat hierbij essentieel is, is de erg beperkte omvang van de bodemingrepen die mogelijk relevant archeologisch erfgoed kunnen raken. Het grootste deel van de geplande ingrepen vallen immers binnen een gebied waar geen archeologische resten meer te verwachten zijn (zie GGA-kaart). Een ander deel van de geplande ingrepen (de aanleg van de drinkwaterleiding en een luchtlozingskamer) vallen volledig binnen het gabarit van een reeds bestaande drinkwaterleiding. De ingrepen die mogelijk wel nefast zijn voor het archeologisch erfgoed omvatten aanleg van 16 m drinkwaterleiding, bouw toezichtkamer 2W17 en de aanleg van de persput aan de Zeebergkaai. Deze zones hebben een gezamenlijke oppervlakte van 70.50 m².
- Binnen de contouren van deze ingrepen is de verwachting op de aanwezigheid van waardevolle archeologische sites of vindplaatsen erg laag. De vele recente bodemingrepen houden ook in dat de verwachte bewaringstoestand van deze resten erg slecht is. Onderzoek op een aanliggend terrein wees uit dat het potentieel op de aanwezigheid van intacte steentijdvindplaatsen uitgesloten is.
- De beperkte omvang en aard (de aanleg van een lange, maar smalle sleuf) betekenen een erg lage verwachting voor de complexwaarde voor de mogelijks aanwezige archeologische sites of vindplaatsen.

Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Binnen de archeologische verwachting werd reeds aangetoond dat er zich naar alle verwachting geen waardevolle archeologische sites of ensembles binnen het bodemarchief bevinden. Daarnaast brengen de krijtlijnen van dit onderzoek – de technische kenmerken van de bodemingrepen – met zekerheid een zeer lage complexwaarde van verder onderzoek met zich mee. Al **deze elementen in beschouwing genomen, kan met zekerheid worden aangetoond dat verder archeologisch onderzoek naar aanleiding van de voorgelegde stedenbouwkundige vergunningsaanvraag niet tot nuttige kenniswinst zal leiden.** Volgens de beslissingsboom C.G.P.5.2. zijn geen verdere maatregelen nodig.

Figuur 1: beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.¹

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016, fig.3.

2 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.